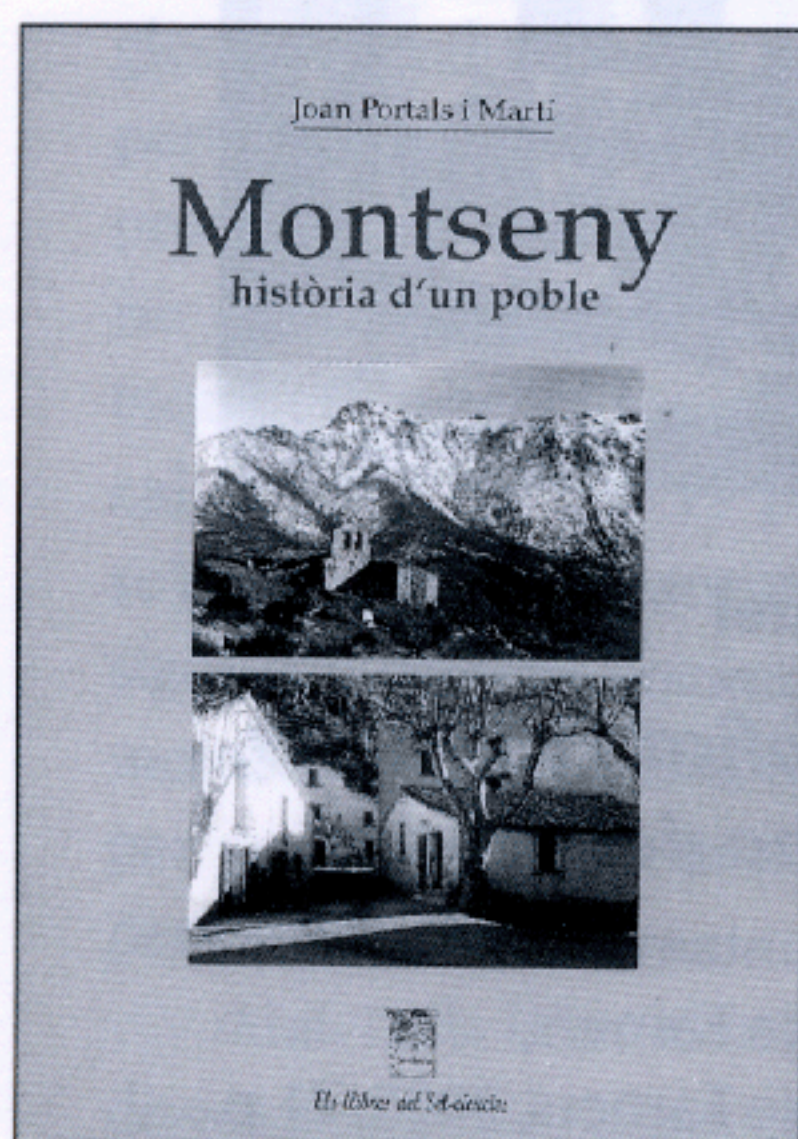

RESSENYES

PORTALS MARTÍ, Joan

Montseny. Història d'un poble

Ed. Llibreria El Set-Ciències SL.
Arenys de Mar. 2004

El bon amic mossèn Santiago Ordóñez Mercader, rector de la parròquia de Sant Julià de Montseny i d'ascendència tossenca, em va fer arribar aquest llibre com a agraïment per la tramesa de la revista *Turissa*, que va tornar a veure la llum l'any passat. Bonic present que vaig agrair-li, i que pel seu contingut i característiques m'ha esperonat a fer-ne aquesta ressenya.

El Montseny, tan proper i tan distant alhora, és un dels límits naturals de la nostra comarca. Sota l'eslògan de "la comarca de l'aigua" darrerament el Consell Comarcal de la Selva ha intentat posar en marxa un seguit d'iniciatives culturals amb més o menys ressò i projecció. No hi ha dubte que el paisatge de la nostra comarca deu molt a l'existència del massís del Montseny. Sense la seva presència les característiques hidrogràfiques i pluviomètriques del nostre territori no serien tan indulgents. Qui no manté a la seva retina imatges de núvols

convectius i tamborinades que posen fi a la sequera estiuenca, nascudes i crescudes als cims del Montseny? És just no donar-li l'esquena i és bo tenir l'oportunitat de conèixer-lo una mica millor.

El massís del Montseny, tot i ser un, resta fragmentat administrativament en tres comarques segons el vessant: la Selva al nord-oriental, Osona al nord-occidental i el Vallès Oriental al sud. Més enllà d'aquestes divisions humanes gairebé sempre arbitràries, el massís té de forma natural una entitat pròpia, que és bo tenir present per entendre l'activitat humana que durant segles s'hi ha desenvolupat. Per això, crec que des d'aquesta tribuna del Centre d'Estudis Selvatans és bo presentar aquesta publicació, malgrat que és d'un municipi que no pertany a la Selva històrica però que sí forma part d'un massís que tot ell té molt a veure amb la nostra comarca.

L'edició d'aquest llibre és sens dubte una bona ocasió per conèixer que existeix un municipi amb el nom de Montseny, que pertany administrativament a la veïna comarca del Vallès Oriental, un bonic poble, rabeig de pau, des d'on es poden fer múltiples excursions per adonar-se de l'encant i la màgia del massís. *Montseny. Història d'un poble* és la primera oportunitat que tenim de conèixer la història de Montseny.

Un acurat treball obra de l'advocat i llicenciat en geografia i història Joan Portals Martí, molt vinculat a la zona, i amb col·laboracions del mateix Ordóñez i altres persones i famílies de la contrada, que ens permet endinsar-nos en el medi i la història d'aquest poble, de forma resumida, a manera de compendi i amb vocació divulgativa.

El llibre està dividit en 14 capítols i 2 annexos a manera d'apèndix documental.

Els quatre primers capítols ens remeten al marc geogràfic, la població, la propietat de la terra i els mitjants de vida. El cinquè capítol ens introdueix en la història medieval de Montseny, i els següents van desgranant successivament l'època moderna, el s.XIX i el s.XX. La parròquia com a entitat, l'església parroquial, les esglésies de Sant Martí, Santa Anastàsia i Sant Bernat, així com el monestir de Sant Marçal, aquest darrer de forma àmplia i extensa, tenen el seu propi capítol. D'altra banda, el llibre està excel·lentment il·lustrat amb un conjunt de fotografies i diversos goigs.

Els qui són de fora de ben segur que amb la lectura d'aquest llibre més d'un tindrà ganes de visitar el poble. I per als qui són d'allà els ha d'omplir de joia poder disposar d'una monografia com aquesta, de la qual no tots els petits pobles poden gaudir.

David Moré Aguirre

BORRELL, Miquel

***Memòria gràfica 1939-1979.
Santa Coloma de Farners.***

Ed. La Trona-Ajuntament de Santa Coloma de Farners, Santa Coloma de Farners, 2005, 71 p.

LLACH, Emma

***Memòria gràfica 1939-1979.
Riudellots de la Selva***

Ed. La Trona-Ajuntament de Riudellots de la Selva, Riudellots de la Selva, 2005, 71 p.

Que una imatge val més que mil paraules ja és ben sabut i àdhuc un tòpic, però no per això s'ha de menystenir el poder evocador i a la vegada generosament informatiu de les fotografies a l'hora de divulgar la nostra història recent. I molt més encara quan el que es pretén és arribar al gran públic i a un segment el més extens possible de població.

Aquesta intenció vertebrava la col·lecció que acaba d'iniciar l'editorial colomenca La Trona amb aquests dos primers exemplars,

dedicats a Santa Coloma de Farners i a Riudellots de la Selva i efectuats per sengles historiadors locals de cada localitat. El període triat –1939-1979, el franquisme– és prou unitari des d'un punt de vista històric com per donar a cada llibre un sòlid esquelet vertebrador, però sobretot el que cal destacar és que és prou proper perquè se'n preservi abundant material fotogràfic i sigui ben present encara en la memòria de moltíssima gent, i alhora prou llunyà com per poder-lo tractar ja des d'una adequada perspectiva històrica.

Així, cada llibre s'ha pogut subdividir en diversos capítols prou unitaris que tracten dels principals aspectes de l'evolució dels pobles estudiats al llarg d'aquest període tan significatiu de la nostra història: les transformacions en el paisatge i l'urbanisme (el creixement de la urbanització, els canvis en l'aspecte de les cases i dels carrers), l'evolució de l'activitat econòmica (la progressiva mecanització del camp, la industrialització), la vida política (els braços alçats i les desfilades dels primers temps, les diferents autoritats locals i provincials), l'omnipresent vida religiosa (misses, processons, comunions, la visita de la Verge de Fàtima), l'escola, el dia a dia i la vida social i cultural (festes, ballades de sardanes, associacions culturals i esportives) i, en el cas de Riudellots, el problema local i específic de les repetides inundacions de tardor, que ha deixat un llegat fotogràfic prou explícit. Totes les fotografies es complementen amb un peu explicatiu que ajuda a refermar i completar el contingut i el discurs de l'obra.

Fer una ullada per aquests dos llibrets de lectura (millor seria parlar de visualització) ràpida i àgil és més que suficient perquè tothom s'endugui una visió suggestiva, completa i rigorosa del que foren aquests 40 anys de foscor política, imposició ideològica i supervivència econòmica més o menys gene-

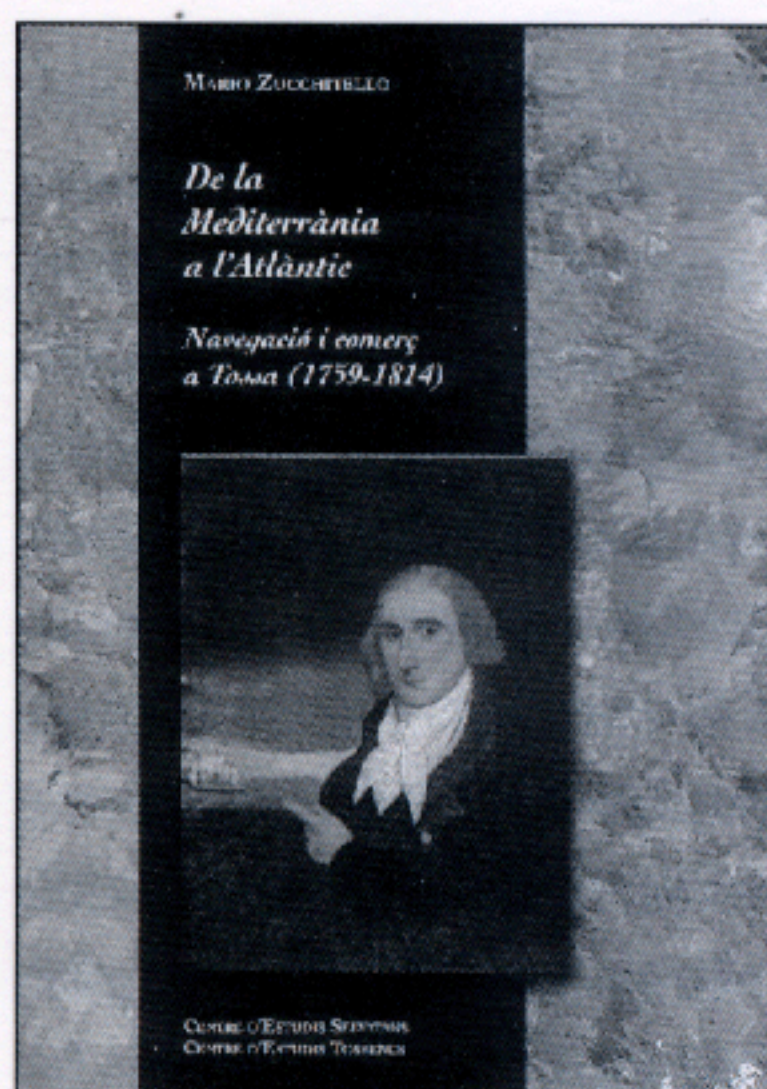
ralitzada. En aquest sentit, la sensació més sobresortint, i que descriu magistralment l'evolució històrica del període franquista als nostres pobles, la trobem quan els repàs per les diferents fotografies ens permet veure com –malgrat tot– les coses van anar canviant a poc a poc: les cases i els carrers es van anar rentant la cara, les manifestacions polítiques van passar de l'exhibicionisme feixista a la reserva tecnòcrata, l'aspecte dels infants –protagonistes de moltes fotografies escolars i de comunions i professions de fe– passà de la segregació quasi integrista a la sana confraternització, com evolucionaren les màquines i els automòbils (no podia faltar-hi el sis-cents!), com cada vegada més la població tornà a participar dels actes socials i esportius i, sobretot, com –malgrat totes les maltempsades– sempre hi van haver moments d'alegria i motius de celebració. S'havia de sobreviure...

Quan tanquem qualsevol d'aquests dos llibres, a més, ens adonem de la importància de la seva publicació perquè tothom que els pugui tan sols fullejar no perdi la memòria històrica d'un període que (per molts motius i encara que ara també hi hagi molt per criticar) té molts aspectes que no s'haurien de repetir. Alhora, posa de relleu la importància de les velles fotografies –que n'hi ha a cada llar– com a documents d'una vàlua incontestable per conèixer el nostre passat recent individual i col·lectiu, i permet remarcar que tan sols per això cal evitar-ne el deteriorament i la pèrdua a què es veu amenaçat una gran part d'aquest patrimoni, enormement dispers. Sens dubte, obres com aquestes són un mitjà excel·lent per fer-ne prendre consciència, i aquest és un altre (i no pas dels menys importants) dels grans valors de la col·lecció.

Joan Llinàs i Pol

ZUCCHITELLO, Mario

***De la Mediterrània a l'Atlàntic.
Navegació i comerç a Tossa
(1759-1814)***

Quaderns d'Estudis Tossencs, 7
Estudis i Textos, 9. Tossa de Mar-
Santa Coloma de Farners, 2004.

Les paraules del poeta grec Alceu sobre el fet que són els homes capaços d'aprofitar les ocasions els qui fan la ciutat, sintetitzen la màxima amb la qual Mario Zucchitello ha concebut el seu darrer treball.

Sis anys de recerca han donat llum al llibre d'història tossenca més voluminós que s'hagi escrit fins a l'actualitat. Però no només es tracta d'un volum físic, sinó també qualitatiu, en la mesura que aporta llum sobre un dels períodes en els quals la gent de Tossa va arribar més lluny. La navegació i el comerç marítim van portar tossencs arreu del món. Tossa va viure una etapa de gran moviment econòmic i una relativa prosperitat a redós de la qual va créixer urbanísticament i demogràfica. El període estudiat per Zucchitello, de poc més de cinquanta anys, és el que va donar lloc que una mateixa generació visqués les transformacions més grans que s'han viscut a Tossa deixant de banda la de la segona meitat del s. XX amb l'esclat turístic.

Un breu repàs a l'índex i la lectura de les fonts documentals ja permeten al lector fer-se una idea de l'ingent volum de documentació que Zucchitello ha estudiat. Puc donar fe de com l'autor s'ha desplaçat a diversos arxius de les comarques gironines, d'Alacant, Barcelona, Cadis, Cartagena, Madrid, Mataró, Motril, Sevilla, Simancas, Vilanova i la Geltrú, Viso del Marqués, i fins a l'estranger amb viatges a Perpinyà i Roma. No és fàcil ni barat fer-ho. Però així, trepitjant arxius i empassant-se documents, és com un historiador elabora el seu treball. Si bona part del món universitari estigués disposat a abandonar el seu paritisme i apostés per unes línies de recerca clares i basades en el document i no en el dogmatisme ideològic, la historiografia del nostre país ho agrairia. No és fàcil fer-ho perquè això requereix molt temps, molt d'esforç i algunes despeses i fins algun maldecap. Però quan les coses arriben a bon port i es presenten al públic amb l'entitat que té aquest treball, la satisfacció per l'obra realitzada és un dels millors obsequis, i la bona acollida entre el públic amaga aquelles frustracions i aquells enuigs que la recerca a vegades comporta.

L'estudi d'aquest període es preveia sucós en informació, i la trajectòria de l'autor, que ja havia publicat sis estudis monogràfics sobre diversos aspectes de la història de la vila, va fer que el Centre d'Estudis Selvatans s'interessés per participar en la seva edició. La bona predisposició del Patronat Francesc Eiximenis de la Diputació de Girona i l'Ajuntament de Tossa ha permès finançar un llibre com aquest, que respon als canons de la cultura i no als dictats del mercat.

Magníficament editat, el llibre conté un ingent volum de dades i informació elaborada per l'autor, que s'acompanya d'un apèndix documental molt útil com a punt de

partida perquè d'altres puguin aprofundir en futurs estudis. Al final del llibre trobem un índex toponímic i alfabètic, on malauradament les presses de maquetació han portat a ometre la vila de Blanes, que com la veïna Lloret té també en aquest llibre comptada explicació d'una part de la seva història, tal com és costum de l'autor en les seves diverses publicacions per raons de context, bon veïnatge i amistat.

No és fàcil fer-ho, però s'ha aconseguit. És una obra de referència per conèixer part de la història de Tossa, així com de poblacions veïnes. I, més encara, és també un llibre molt útil per a la història del litoral català a la segona meitat del s. XVIII, perquè són poques les poblacions de la costa catalana que disposen a hores d'ara d'una publicació rigorosa i documentada del que va ser, en la perspectiva del temps i l'espai, l'aventura comercial i marítima dels seus avantpassats. És un molt bon estudi local, però per defecte d'altres esdevé també una obra de referència en l'àmbit de la historiografia catalana i espanyola. Amb estudis com aquest, tòpics llargament repetits queden desemmascarats i hom pot copsar l'extraordinària activitat econòmica del litoral català i les intenses relacions amb ports d'arreu de la Mediterrània i l'Atlàntic.

Un primer capítol dedicat a la demografia ens situa en un marc contextual imprescindible per entendre bona part del que va ser el fenomen comercial i el consegüent migratori. El segueix un altre de molt divulgatiu dedicat als mitjans de transport, qüestió tot sovint oblidada i que remet a un no poc important sector de la societat que hi tenia la seva forma de vida. Un breu capítol està dedicat als protagonistes de la navegació i el comerç entesos com ocupacions diverses involucrades en l'aventura, com és el cas de la professionalitat dels pilots. El capítol següent està dedicat al comerç i la navegació

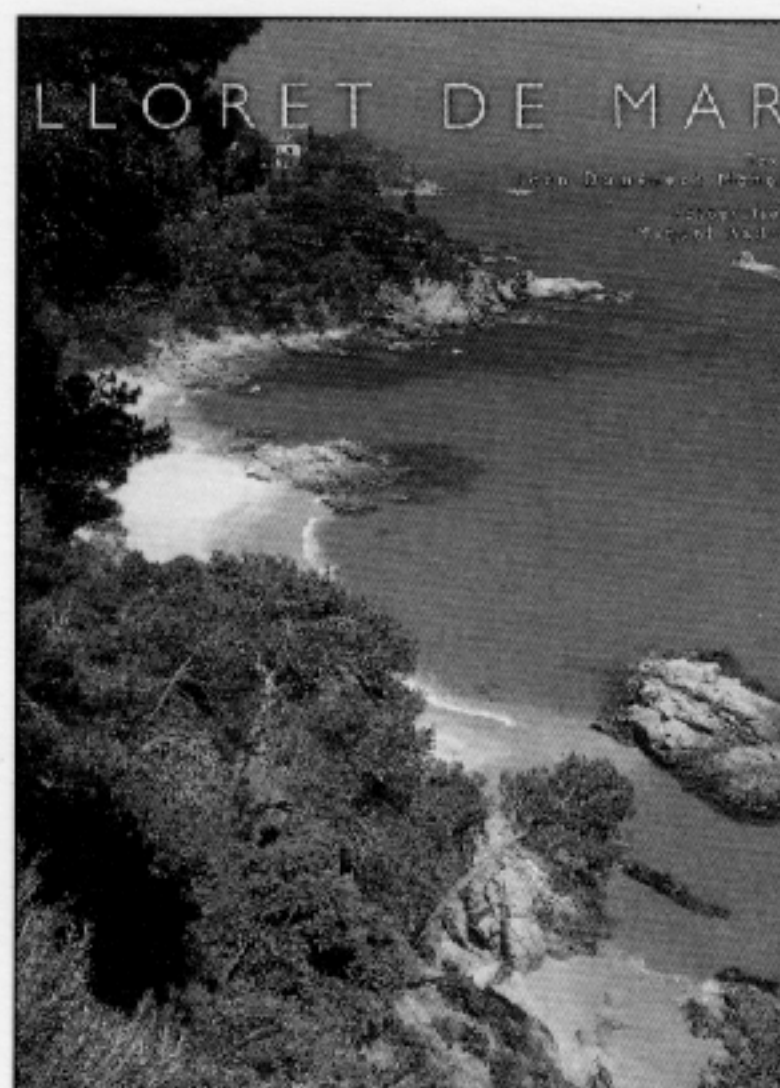
estrictament, primer amb un repàs a tot el moviment tramut a la Mediterrània i a la península, per en un segon estadi passar a parlar de l'aventura colonial americana. Es tracta del cos central del llibre, allà on trobarem informació puntual de les diverses societats operatives, de les relacions comercials teixides, dels productes amb els quals es comerciava, dels capitals invertits i dels guanys reportats, així com dels sous guanyats per qui hi posava el seu treball. No podem oblidar tampoc l'anàlisi de la xarxa de ports i, més enllà d'aquests, de les rutes comercials i els canals de proveïment. Les relacions socials i familiars que aquests vincles comercials generaven són també objecte d'estudi, així com un gran nombre d'aspectes de la vida quotidiana d'una societat com la tossenca, que havia de viure amb bona part dels seus efectius demogràfics voltant constantment pel món, absents tot sovint de les seves llars, de les seves penes i les seves alegries. No menys important és l'anàlisi des d'una perspectiva urbanística de les conseqüències que per a Tossa van tenir aquest comerç i aquesta navegació arreu, amb un especial esment de la construcció de dos dels edificis que encara avui són els més singulars de la vila si descomptem les muralles de Vila Vella. L'església parroquial i l'antic hospital de pobres, avui rehabilitat com a Casa de Cultura, són objecte d'un aprofundit estudi. Clouen el llibre, ja ho hem dit, un interessantíssim apèndix documental i un més que valuós annex de taules. A l'apèndix hi trobarem des de correspondència, contractes i protocols notariais diversos, fins a una patent de sanitat, un passaport i altres. L'annex destaca per les taules de la diàspora comercial tossenca a Amèrica i de les misses de cos present efectuades a la parròquia per aquells que moriren lluny de casa, autèntica clau per poder realitzar estudis genealògics i migratoris. No menys

importants tampoc són les taules relatives a l'atrancament de tossencs a diversos ports, per a la realització d'estudis comercials i econòmics.

Taules, gràfics, reproducció de signatures i il·lustracions diverses al llarg del llibre espongen el text i constitueixen una plenament justificada concessió a la imatge, en una societat com la nostra que ho subordina gairebé tot a la icona i que dia a dia infravalora la paraula. Les humanitats són el baluard de la nostra cultura, i malauradament la visió imperant en la política és la d'arraconar-les perquè el poble no pensi i pugui ser més mal·leable i es plegui dòcil i ignorant a la seva voluntat. Només té futur el poble que pensa en llibertat, i el poble que pensa en llibertat i que coneix bé el seu passat sap molt millor que un altre com afrontar no només el futur, sinó el mateix present.

David Moré Aguirre

**DOMÈNECH MONER, Joan;
BADIA PERPINYÀ, Miquel**

Lloret de Mar

Lunwerg Editores. Barcelona. 2004.

Durant alguns anys, Lloret de Mar va vendre una imatge turística vinculada a la mínima qualitat, als preus baixos, al descontrol, la gresca, la massificació... i, lògicament, aquestes peculiaritats turístiques van generar tot un seguit de tòpics sobre la nostra població que, avui per avui, són ben difícils de treure's del damunt. Malgrat tot, l'Ajuntament, la Generalitat i els propis lloretencs s'han adonat que cal redreçar aquesta situació, que és necessari treballar per reorientar la imatge del nostre poble i que s'ha de donar un valor afegit a la oferta turística més tradicional de "sol i platja". És per això que, ja fa uns quants anys, es van iniciar un seguit d'actuacions per a recuperar i difondre aspectes de la nostra vila vinculats amb el món cultural, tradicional, ecològic i gastronòmic: les excavacions del castell de Sant Joan i del Turó Rodó, el projecte de Museu Obert de Lloret, el projecte de nova biblioteca i de nou teatre, la commemoració del mil·lenari, la celebració de fires i jornades gastronòmiques, la protecció de diferents indrets o la promoció de rutes turístiques naturals per diferents camins del

BIBLIOGRAFIA COMARCAL

- A.A.D.D. *Planells surrealista*. Fundació Àngel Planells, Blanes, 2004.
- AINAUD DE LASARTE, Josep Maria. "Mossèn Pere Ribot i el Pelegrí de Tossa". *Aquí Riells i Viabrea*, 63 (primavera 2005: 22).
- ALVARADO, Joaquim. *Industrials i tapers (del segle XVIII al XX)*. Ajuntament de Cassà de la Selva, Cassà de la Selva, 2005.
- Anònim. "Les conseqüències de la Guerra Civil a Breda". *La Veu de Breda*, 5 (maig 2005: 12-13).
- BALLESTEROS, Enric. *L'entorn marí de Tossa de Mar, Lloret de Mar i Blanes*. Ed Competium, Girona, 2004.
- BARTÉS, M. Àngels i Carme HEREU. *Colomencs il·lustres: biografies de colomencs treballant el plànol*. Col·lecció "Coneixent Santa Coloma, aprenem", 5. Generalitat de Catalunya, Departament d'Educació, CRP Selva I, Blanes, 2004.
- BASSI, Jordi. *La cuina tradicional del Montseny*. Col·lecció "Rebost i cuina", 2. Farell editors, Barcelona, 2004.
- BAYÉ, Joaquim. "Els cims". *El Rec Clar*, 29 (abril 2005: 38-39).
- BAYÉ, Joaquim. "Els sots". *El Rec Clar*, 30 (juliol 2005: 43).
- BAYÉ, Joaquim. "Vidreres i Caulès". *El Rec Clar*, 28 (gener 2005: 43-44).
- BOSCH, Joan. *L'esplendor de Santa Maria d'Arenys de Mar*. Ed. Pòrtic, Barcelona, 2004.
- BRETXA, Vanessa i Pere CAMPÍ. *Estudi sobre l'estat d'opinió de la Riera d'Arenys de Munt (2004)*. Arenys de Munt, 2005.
- BRUGUERA, Fèlix. *Mines d'Osor: imatges i records*. Ajuntament d'Osor, Osor, 2004.
- CAMPS, Anna (coord.). *Aquest any en fem 25: CEIP Sant Jordi*. CEIP Sant Jordi, Maçanet de la Selva, 2004.
- CASADEVALL, Manel. *Santa Coloma de Farners. Els seus orígens*. Ajuntament de Santa Coloma de Farners, Santa Coloma de Farners, 2005.
- CASADO, Alfons. "Masovers d'ahir i d'avui. Fruit d'una evolució". *Perxada*, 37 (hivern 2004-2005: 20-23).
- CLARA, Josep. "Les últimes eleccions del franquisme: la minielecció d'alcaldes de 1976". *Annals de l'Institut d'Estudis Gironins*, XLVI (2005: 209-233).
- COSTA, Lluís (coord.). *Les masies de Sils, símbol d'una època*. Ajuntament de Sils-Diputació de Girona, Sils, 2005.

- DABAN, Joaquim i Joaquim BAYÉ. "25 anys d'ajuntaments democràtics. Records de la transició política a Vidreres". Separata de *El Rec Clar*, 27 (octubre 2004).
- DOMÈNECH, Joan. *Lloret de Mar*. Lunweg cop., Barcelona, 2004.
- DOMÈNECH, Joan. "Pere Puig i Llensa, poeta blanenc". *Revista de Girona*, 229 (març-abril 2005: 82-87).
- Dossier "Contraban i estraperlo". *Gavarres*, 6 (tardor-hivern 2004: 37-87).
- Dossier "Racons de pau". *Gavarres*, 7 (primavera-estiu 2005: 38-95).
- DRAPER, Joan i Jordi DRAPER. *Històries de marc i d'en terra: anècdotes i rondalles de Lloret i la Selva marítima*. Ajuntament de Lloret de Mar-Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar, Lloret de Mar, 2004.
- ESTARTÚS, Maria Dolors. "L'Escola femenina de Vidreres". *El Rec Clar*, 28 (gener 2005: 54-55).
- FERRÉ, Jordi, Josep SANTANÉ i Enric BALLESTEROS. *La muntanya al mar. Cadiretes-l'Ardenya*. Ed. Competium, Girona, 2005.
- FOLCH, Cristian. "El poblament al nord-est de Catalunya durant la transició a l'edat mitjana (segles V-XI dC)". *Annals de l'Institut d'Estudis Gironins*, XLVI (2005: 37-65).
- FOLCH, Cristian, Joan LLINÀS, Jordi GIBERT i Ramon MARTÍ. "Excavacions arqueològiques a la Torre del Far". *Ressò*, 329 (desembre 2004: 26-27).
- FORMIGA, Josep. "La notaria de Vidreres". *El Rec Clar*, 29 (abril 2005: 4-5).
- GALANTHUS NATURA. *Paisatges vius. Sistemes naturals de Cassà*. Ajuntament de Cassà de la Selva, Cassà de la Selva, 2005.
- GARRIGA, Ramon i Joaquim DABAN. "Lluís Capallera Doltra, de la lleva del biberó de Vidreres". *El Rec Clar*, 28 (gener 2005: 8-11).
- GASCONS, Narcís. "Records d'un infant refugiat". *El Rec Clar*, 30 (juliol 2005: 4-6).
- GENOHER, Enric. *Enric Genohér: 40 anys de fotografia: dels 30 als 60*. Col·lecció "Memòria en blanc i negre", 2. AMDG, Cassà de la Selva, 2004.
- GODAY, Sebastià. "Dues epifanies de Salvador Espriu a Santa Coloma de Farners". *Revista de Girona*, 228 (gener-febrer 2005: 26-31).
- GODAY, Sebastià. "Maria Nativitat Iglesias d'Abadal, cent anys de vida i d'història". *Revista de Girona*, 230 (maig-juny 2005: 16-21).
- GOÑI, Jordi. "La maçoneria catalana a finals del segle XIX: la lògia Montseny de Breda (1886)". *La Veu de Breda*, 4 (desembre 2004: 12-13).
- GURRI, Esther. "El jaciment romà del Moré (Sant Pol de Mar, el Maresme). Un centre productor de vi laietà", *Actes de les Jornades d'Arqueologia i Paleontologia*. Volum 2 (2004: 626-634).

- ILLA, Joan. *Arbúcies, del feudalisme a l'Edat Moderna*. Col·lecció Montsoliu, 4, Gaüses, 2004.
- ISERN, Joan Josep. *Quaranta anys de premis Recull*. Proa, Barcelona, 2005.
- LLACH, Emma. "El fons documental dels vescomtats de Cabrera i Bas i dels comtats d'Osona i Mòdica: història d'una dispersió". *Revista de Girona*, 227 (novembre-desembre 2004: 79-83).
- LLINÀS, Joan. "Els reis Joan I i Martí l'Humà a l'Hostal de la Belladona", *Quadern de Sils*, 51 (agost 2005: 13).
- LLINÀS, Joan. "Les sitges de la carretera d'Aiguaviva: un jaciment d'època ibèrica a Riudellots (I)". *El Cric*, 100 (setembre 2004: 41-42).
- LLINÀS, Joan. "Les sitges de la carretera d'Aiguaviva: un jaciment d'època ibèrica a Riudellots (II)". *El Cric*, 101 (desembre 2004: 42-43).
- LLINÀS, Joan i Jordi MERINO. "Sant Iscle, el castell de Vidreres". *Gavarres*, 7 (primavera-estiu 2005: 102-103).
- LLINÀS, Joan, Jordi MERINO i Martíel FUERTES. "El poblat ibèric del Puig del Castell". *Gavarres*, 6 (tardor-hivern 2004: 92-93).
- MALLORQUÍ, Elvis. "Els vescomtes de Cabrera, senyors de les Guillerries fins al mar". *Revista de Girona*, 227 (novembre-desembre 2004: 73-78).
- MARTÍ, Daniel. *El teatre a la vila d'Arbúcies*. Col·lecció "Montsoliu", 5. Museu Etnològic del Montseny-la Gabella, Arbúcies, 2005.
- MARTÍ, Daniel. "Perxada 10 anys. Fent memòria". *Perxada*, 36 (tardor 2004: 22-27).
- MASSONS, Josep Maria. *Història de la ciutat de Calella*. Museu-Arxiu de Calella, Calella, 2005.
- MATEU, Joaquim. "Trobada del fons patrimonial de les famílies Roquer i Lambert d'Arbúcies". *Perxada*, 37 (hivern 2004-2005: 37-39).
- MUNDET, Joaquim. "Santa Susanna de Caulès". *El Rec Clar*, 29 (abril 2005: 6).
- OLIVÉ, Dolors i Carles B. GORBS. "Riudellots, riu de lletres". *El Cric*, 102 (març 2005: 4-8).
- PASTELLS, Jaume. "Els artigaires, treballar molt per collir poc". *Quadern de Sils*, 49 (desembre 2004: 18-19).
- PASTELLS, Jaume. "Història i llegendes dels Endemoniats Estanys de Sils". *Quadern de Sils*, 50 (abril 2005: 18-19).
- PIERNAS, Natàlia i Marta de PLANELL. *Malavella. Els beneficis de l'aigua: més de 70 receptes dels millors cuiners*. Viena edicions, Barcelona, 2004.
- PONS, Enriqueta i Alba SOLÉS. "La necròpolis del Pi de la Lliura. Les excavacions del 2003". *El Rec Clar*, 28 (gener 2005: 4-7).

- PRUNÉS, Fra. Josep Maria, O.M. "Tres cartes inèdites de Fra. Joan Gaspar Roig i Jalpí", *Annals de l'Institut d'Estudis Gironins*, XLVI (2005: 343-355).
- PUJOL, David. "Llambilles. Diferents cares d'un poble al peu de les Gavarres, entre Quart i Cassà", *Gavarres*, 7 (primavera-estiu 2005: 116-119).
- RABASA, Concepció. *La cuenca de la Tordera*. Ed. Milenio, Lleida, 2004.
- REYES, Antoni i Aitor ROGER. *Blanes-Ardales, un pont de 1000 Km*. Ajuntament de Blanes, Blanes, 2005.
- REYES, Antoni i Aitor ROGER. *Reina de Blanes! La coronació de la Mare de Déu del Vilar de 1955*. Ajuntament de Blanes-Arxiu Municipal de Blanes-Obreria del Vilar, Blanes, 2005.
- RUEDA, Josep Manuel. "L'associacionisme a Arbúcies". *Perxada*, 38 (primavera 2005: 22-25).
- TALLER D'HISTÒRIA DE MAÇANET DE LA SELVA. *Maçanet de la Selva: 1979-2004: 25 anys d'ajuntaments democràtics, 25 anys de la vida del poble*. Maçanet de la Selva, 2004.
- TARRÉS, Josep. "De la industrialització de Girona al vapor Burés". *Revista de Girona*, 229 (març-abril 2005: 32-39).
- TARRÉS, Josep. "L'antiga xarxa de camins de les Guílleries". *Annals de l'Institut d'Estudis Gironins*, XLVI (2005: 357-365).
- TURA, Jordi. "Història econòmica d'Arbúcies. Dels anys 70 al segle XXI". *Perxada*, 36 (tardor 2004: 39-43).
- TURA, Jordi. "La Suïssa catalana. L'Arbúcies de finals del segle XIX, retrat d'un poble a partir dels escrits dels estiuejants". *Perxada*, 38 (primavera 2005: 38-43).
- Turissa, 2, Ajuntament de Tossa de Mar, Tossa de Mar, octubre 2004.
El tema central d'aquest número és sobre els fons marins de Tossa. L'apartat de l'Arxiu inclou sengles articles de David Moré, arxiver municipal, sobre l'arribada del telègraf a Tossa i les autoritats que han visitat la població. L'apartat del Museu parla de les obres de Lola Bach, Manolo Hugué i Andrés Velencoso.
- Turissa, 3, Ajuntament de Tossa de Mar, Tossa de Mar, abril 2005.
El tema central està dedicat a Solius. També destaca un article sobre els tossencs, terratrèmols i tsunamis, a l'apartat de l'Arxiu, i sobre l'obra d'Olga Sacharoff a l'apartat del Museu.
- VALBONESI, Fabio. *Malgrat de Mar (1975-2002): creixement urbà dins de la regió metropolitana de Barcelona*. Ajuntament de Malgrat de Mar, 2005.
- VALENTÍ, Benet. "Molins i moliners". *Separata de L'Amic*, 28 (agost 2005).